

ELŐFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDÉKEN:	
Egy évre	180 Lei
Fél évre	90 Lei
Egy negyed évre ...	45 Lei
Egy óra	15 Lei

Hirdetések árszabás szerinti díjazás mellett vétetnek fel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és Csanádi Egyesült Vas-
utak palotájában.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Vállalat
Bulevardul Regele Ferdinand I.
(József főherceg-ut) 22. szám.

TELEFON-SZÁM 151.

ARAD, 1921.

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF.

Szombat, december 3.

Bécs forrong.

A gemütlich Bécs nem tudott tovább tünni. A szenvedések és nélkülözések kirobbantották az elkeseredést, amelyet a sötétben bujkáló kommunisták arra használtak fel, hogy propagandát csináljanak a tanácsköztársaság kikiáltása érdekében. Tizezrekre menő tömeg vonult végig a főutvonalakon és olyan jeleneteket rögtönzött, amelyeket a maga tunya életét élő bécsi polgár még nem látott. A tüntetők közé vegyült csöcselék a kommunisták féktelen uszítására rombolt, pusztított, rabolt, fosztogatott, férfiakat és asszonyokat vertkötetett le félmeztelenre a hideg utcákon és tetteg inzulálta mindazokat, akiken jobb ruha és télikabát volt.

Az aljas emberi indulatoknak sajnálatos kirobbanása előrelátható volt. Bécs lakossága — a sieberek és egyéb, sok pénzt keresők kivételével — a szó legszomorubb értelmében éhezett. Az osztrák korona folytonos romlása hihetetlen mértékű drágaságot okozott. A legnélkülözhetetlenebb szükségleti cikkek árát a kenyéret maga a hatóság emelte fel száz percenttel és azután újabb százhuszszázalékkal. A dolgozó tömegek és a nincsetlen szegény közép osztálybeliek eddig élelmiszer pótlékot kaptak az államtól. Ezt a pótlékot most beszüntették, mert az államháztartás deficitjének legnagyobb részét tette ki. És ebben a

rettenetes helyzetben a környül pénzt szerzők féktelen tobzódása még fokozódott. Milliókat költöttek a gyorsan meggazdagodott ruhára, inyenc falatokra s ez alatt a kiüvárosok bérkaszárnyáiban sápadt arcú, az éhségtől legyöngült gyermekek hiába könyörögtek kenyérért. Nem lehetett venni, mert drága.

Hogy mi okozta a bécsi forradalmat? Nem nehéz kitalálni annak, aki figyelemmel kísérte a bécsi eseményeket. Amit a valutaüzérek elkövettek, az felülmúl minden képzeletet. Ausztria pénzügyei éppen a valutaüzérekéé ördögteljes következtében agonizálnak. És segítség sehonnan sem jött. A külföld jóindulati ígérete csak ígéret maradt és elkövetkezett a drága-

ság kulmináló pontja, a mely után nem következhetett más, mint a gyomor forradalma.

Nem politikai forradalom ez. Erre a bécsi néplélek nem is képes, amelynek idegen terület a politikai felfordulás. Az éhezők, a holnap és a holnapután kenyéret féltők forronganak. Nem a lélek háborog, hanem a gyomor félti az amugy is megdrágult falatot. Hogy mi fog történni? Vajjon lehet ezt előre tudni? Az osztrák kormány ígéreteivel csendesíti a viharzó néptengert. Vajjon ígéreteivel le lehet-e csillapítani az éhséget és le lehet törni a drágaságot? Keserű tanulsággal szolgál a bécsi forrongás. Tanulni kell belőle és védekezni előre, amíg a hamu alatt izzó parázs lángra nem lobban.

hoz tartásuk magukat és minden esetben ennek felhasználásával állapítsák meg az ingatlanok értékét. A házak értékével mindaddig nincsenek arányban a lakbérék. Így például egyik hatalmas aradi bérpalota, ha a lakások bérösszegei után számítanak a becslési összeget, akkor ugyyszólván negyed-része lenne a tabella segítségével kiszámított értéknek. Az értékbecslő bizottságok által megállapított érték természetesen változatlanul hagyja a mostani lakbéréket, mert ez pusztán a háztulajdonos adózása szempontjából jöhet számítás alá. A tanácskozás huzamosabb ideig tartott és az értékbecslő bizottságok elnökei holnapról kezdve már kizárólag a tabella pontos felhasználásával állapítják meg az ingatlanok értékét.

Magasabbra kell értékelni az aradi házakat.

(A pénzügyi adminisztrátor utasítása.)

Ma délelőtt fontos értekezletre hívta össze Sofrocescu Miklós pénzügyi adminisztrátor az értékbecslő bizottságok elnökeit. A fontos tanácskozáson az értékbecslés jövőbeni munkáját vitatták meg. Az értékbecslő bizottságok az ingatlanok értékelésénél tudvalevőleg a régi adásvételi szerződéseket, különböző okmányokat és a ház korona értékét vették irányadónak. Ha semmi adatra nem támaszkodhattak, akkor a pénzügyminiszterium által kiadott ugyne-

vezett értékelő tabella segítségével végezték az értékelést. Sok helyen azonban a tabella oly magas értéket mutatott fel egyes házak értékének a kiszámításánál, hogy a bizottság csupa méltányosságból egyes helyeken kevesebb összegben állapította meg az értéket, tekintve, hogy a ház értéke és a fekvése rossznak bizonyult. Sofrocescu Miklós hosszasan kifejtette a bizottsági elnökök előtt, hogy a jövőben ragaszkodni ahhoz, hogy a bizottságok szigorúan a tabellák

— Uj vasúti vonal Erdély és a királyság között Bucuresti, Petroseni és Craiova közötti új vasúti vonal építését megkezdették. A vasút építéséhez több avajei szakértő munkást alkalmaztak, akiknek havi fizetésük 5000 leire rag. A munkálatok, amelyekre a kormány 50 millió leit szavazott meg, körülbelül 3 évig fognak tartani. A vasúti vonal gyorsvonatok közlekedésére is alkalmas lesz, mert egy új gyorsvonatot fognak beállítani, amely Petroseni—Craiova—Bucuresti vonalon fog közlekedni.

A fodrászteremből a divatszungen át, hazá

(A vidéki szép asszony drága pesti kirándulása.)

BUDAPEST. Nyájas olvasó, ügyebár ismered azt a bizonyos bórondókkal és élelmiszerkosarakkal megrakott fiakkert, mely ilyenkor, tél beálltával nagy grandezzával rohog az előkelő hotelek bejárata elé.

— Megjöttek a vidékiek — mondják a járókelők és önkénytelenül mosolyra húzódik szájszegletük. A portásfiu mindent mérlegelő nyájassággal nyitja ki a kocsi ajtaját, mire mosolygó, piros pozsgás arcú, — a várakozás lázától csillogó szemű fiatal vidéki nők lepik el a hotelek elegáns halljait.

— Pestre rándulnak a vidéki szépek, — mondják a hotelben — jön a karácsony, a pesti komissziók évadja.

És a jószimatu portásnak igaz van. Az előkelő vidéki dámáknál tradíció ilyenkor a pesti

kirándulás, végigjárni a híres tizleteket, megnézni, mi a divat, hogy aztán magukkal vigyenek egy kis pesti rossz levegőt az egészséges vidékre. Eső útja, — oh, női hiúság. — természetesen a fodrászhoz vezet. A szép vidéki kerek sopp, mely gyanútlanul vonul be a tükrös és jószagú kinczókamrába, — rémülten omlik össze a bős tekintetű frizör izzó fegyvere — a sütővas előtt. Mert szinte hihetetlen, hogy a hajviselet milyen merész invencióval tudja hatalmába keríteni a legkülönbözőbb női arcot és reá-sütni annak a divatnak bélyegét, amelynek nem lehet ellentálni. És félórán belül a legérdekesebb arc is a hajművész varázsujjal alatt mosolygó babuskaarcúvá változik. Vagy ha homloktok közepére démonian hull a sötét hajfűrt és mélyen árnyékolja be a vészjósló szemeket, akkor Budapest összes asszonyai démononként járnak-kelnek otthonukban. Ha viszont a dámák homloka szeled egyszerűségben ragyog, akkor egyszerre csupa Mater Dolo-

rosa pöröl reggelienként a szakácsnövel, olyan arccal, mintha a Jazz-Band hangjai mellett simizne. Jelenleg Boticelle uralja a helyzetet. Hölgyeink simán hátrafésülve hajukat, görög kontyba sodorják, füleik eltűnnek a két mélyen az arcba bodorított pikáns hajfűrt alatt és nincs az az ördög, aki elvennie arcukról azt a légtelen szüzi karaktert, amelyet a fodrász rávarázsol. Akadnak azonban olyan ujtók is, akik külföldről hozott merészséggel — rövidre nyíratják a hajukat s csak éppen egy kis kontyra való hagynak meg az egykori női szépség jelentős szimbólumából. Ezek az angol bébimódra stilizált fűrtök nagyon bájosak, főleg pedig fiatalosak és talán éppen ezért idős és kövér nők szeretik a legjobban.

Vidéki dámáink, ha aztán a tükröbe néznek, kissé meglepődve bámulják elváltozott szépségüket és épp oly nagy meglepődéssel fizetik ki annak ellenértékét. Ezután megkezdődik a bucsirozás a divatszungen keresz-

tel. Ezer veszély és hinar fonódik a tapasztalatlan lábak körül és nő legyen a talpán, aki ép bőrrrel menekül innen. És amikor este szemlét tartanak a hotelszoba diványán, foteltámláján kitergetett zsákmány felett, arcukon kéjes mosoly jelenik meg. A diadalmas vadász mosolya. És eszükbe jut a csendes vidéki lakás, mit fogtak szólni, otthon ha meglátják azt a nagyvárosi selyem pájmát? Bokában összehuzott hosszú nadrág ez, amelynek oldalán színes selyem csik fut végig, mint a generális nadrágon a vörös csik. Hozzá ügyes kis zakkkó, színes selyem hajtókával. Ez a nagyvilági nő reggeli otthoni viselete. Mit fog szólni a patikamé, ha bemutatja neki szerizselyem trikótból készült fogadóruháját? — Az acélpikkelyekkel és szerizgyöngyökkel dusan hímzett, lefelé kigyózó szoknyát, melyre blazszenrién a csipők alá borul a derék. Jobbról hosszú szerizgyöngyökből fonott rojt fejezi be a sálszerű övet, melyet tetszés szerint lehet körülcsavarni. A vállak kissé

Rendelet hiányában.

(Aradon még nem lehet bejelenteni a postatakarék követeléseket.)

Az aradi postafőnökség a sajátában a postatakarékpénztári betét- és járadék könyvecskékről elterjedt hírekkel kapcsolatban azt közli, hogy az aradi postához az erre vonatkozó utasítások még nem érkeztek meg és így az aradi posta nem is kezdhet még hozzá a rendeletben előírt munkához. A közönség tehát feleslegesen fáradsz mindaddig, amíg a postának az erre vonatkozó hivatalos hirdetménye a lapokban meg nem jelenik. A rendelet ugyan, mint az aradi postafőnökség is értesült, úgy szól, hogy december elsejétől kell megkezdeni ezeket a munkákat, de utasítások hiányában azok megkezdése lehetetlen. Természetesen, amint az utasítások megérkeznek, attól kezdve megfelelő idő fog az aradi közönségnek is rendelkezésére állni, hogy a bejelentéseket elvégezhesse.

Késik az orvosi laboratórium

(Külföldön van a kinevezett főorvos.)

Megírta az Aradi Közlöny, hogy a közegészségügyi főfelügyelőség megbízásából a timisoarai egészségügyi felügyelőség bakteriologiai laboratóriumot állít fel Aradon. Dr. Cucu Vazul városi főorvos ma érkezett haza Timisoaráról, ahol megszürgette a laboratórium felállítását. Timisoaran azt a felvilágosítást kapta, hogy az aradi orvosi laboratórium összes műszerei ott vannak. A laboratórium felállítása azonban azért késik, mert az egészségügyi főfelügyelőség által kinevezett főorvos, dr. Cecu jelenleg tanulmány-

utakon és teljesen nyilatlanok. A mi pedig a fekete pannebarsony délutáni ruhát illeti, ezért joggal fognak megörülni az összes nők az egész környéken. A ruha vékony, fekete selyembarsonyból készült és különös ravaszsgal kétféleképpen hordható. A külön szoknyára boruló kabát elől végiggombolódik acélszíni gombokkal s állig szorul csincsilla diszú magas nyakkal. A bő ujjak csincsilla rolnikban szigoruan körülfogják a karszu csuklót. A ruha különösen korrekt és komoly hatású. De ha a délutáni tea, vagy bridzs átnyulik az éjszakába, a hangulat forróbb lesz s az arc kipirul, csak egy ügyes mozdulat és a ruha ki nyílik. Antik ezüstmellénybe húzódik meg a mély kivágás alatt, a csincsillarolnik széjjel nyílnak, s előtűnik a meztelen kar. Csak most veszem észre, mily indiszkrétan árulom el dámáink toalet megleséseit. Csapjuk be tehát a koffer fedelét és bocsássuk utjára a vidéki szépasszonyt zsákmányával. Pesti kirándulása úgy is sok vizet fog zavarni odahaza, ahol nem nagyon örülnek a sok pesti újdonságnak, különösen a férjek nem örülnek.

uton Franciaországban tartózkodik. Tekintettel arra, hogy a járványos betegségek leküzdését a főfelügyelőség a bakteriologiai laboratórium hatáskörébe utalta és Aradon a járványos betegségek

Rendezték az összes tanítók fizetését.

(Fizetés, amelyet adó módjára vetnek ki.)

Nagyfontosságú rendelet érkezett ma az aradi tanfelügyelőséghez. December elsejétől kezdődőleg a falusi állami tanítók ugyanolyan fizetést élveznek, mint a városi tanítók. A kormány talán egyetlen tárcánál sem olyan bőkezű, mint a kultusztárcánál, mert az állami tanítók és tanárok fizetésének javításánál, valamint az iskolák renoválása és felállítása érdekében a költségvetésbe milliárdokat vett fel. A napokban érkezett ugyancsak Aradra rendelet, amely a városi tanítókat magasabb fizetési fokozatba helyezi és 12 évi szolgálat után 2000 lei törzsfizetésben részesíti. Ez a rendelet nem beszélt a falusi állami tanítókról. A most érkezett rendelet kiegészítte ezt, amennyiben a falusi állami tanítókat egy fizetési kategóriába osztja be a városi tanítókkal, de a miniszter egyúttal intézkedett a felekezeti tanítókról is, amely általában a legnagyobb nehézséggel és nyomorúsággal küzd évek óta. Van felekezeti tanító, akinek havi 50 lei a fizetése. Ennyit fizetett ugyanis az egyház a szerződés értelmében, melyhez természetesen bizonyos természetbeni járandóságok is járultak és amelyet a magyar uralom alatt az államsegély egészített ki annyira, hogy úgy ahogy a tanító megélhetett belőle. Van a csatolt területeken iskola, ahol a tanítónak mindössze-

még most sem szüntenek meg. táviratilag Aradra rendelt dr. Cecut, hogy megkezdje működését. Esetleg ha sikerült a járványos betegségeket leküzdödni, újra folytathatja tanulmányútját.

havi 100 lei fizetése volt és azonkívül semmi néven nevezendő járandósága. Az államsegélyt sürgették nap-nap után, míg most a kormány rendelkezése a felekezeti iskolák tanítóinak fizetését másfélszer oldotta meg. Nevezetesen elrendelte, hogy a felekezeti tanítókat a kormányzó tanács által megszabott fizetési fokozat szerint fizessék, vagyis abban a javadalmazásban részesítsék, mint a mit az állami tanítók jelenleg, a most december elsején érvénybe lépő új rendezés előtt kaptak. A fizetés 1919. szeptember 1-ig visszamenőleg folyósítandó. E rendelet értelmében a felekezeti tanítók 12 évi szolgálat után évi 5600 lei törzsfizetést élveznek, amelyhez hozzájárul a családi pótlék személyenként 400 lei és a ruhasegély személyenként 200 lei. Vannak tanítók akik a rendelet értelmében 1919. szeptember 1-ig visszamenőleg most egyszerre 16.000 lei fizetést fognak kapni. Ezt a pénzt azonban nem az állam fizeti, hanem az iskola fenntartó egyház- és községek tagjai között a vagyoni cenzus alapján veti ki a főszolgabíró. A kivetett összegeket 15 napon belül kötelesek a hívek a főszolgabírói hivatalhoz befizetni, különben közzadók módjára fogják behajtani. A főszolgabírót a rendelet végrehajtására a megyei közgazgatási bizottság utasítja.

Irodalom és művészet.

Jöhet Hegedüs Gyula.

(Radu Panku prefektus előzékenysége.)

Hegedüs Gyula aradi vendégszerelése elé akadályok gördültek, azonban ezeket az akadályokat Radu Panku prefektus, a kultúra szeretetével vezérelve, elsímitotta. Tegnap este azonban Hegedüs Gyulát távirat érkezett a színházhoz, amelyben arról értesítette a direktort, hogy a budapesti román követség addig nem hajlandó vizummal ellátni utlevelét, amíg Romániából a szépművészeti minisztériumtól játszási engedélyt nem szerez. A színház részéről tegnap este fenjártak Radu Panku prefektusnál, aki a legnagyobb előzékenységgel vette kezébe az ügyet és azonnal táviratozta a budapesti román követséghez, hogy lássa el vizummal Hegedüs Gyula utlevelét, mert megkapja a játszási engedélyt. A Hegedüs Gyula vendégszerelése elé tornyosult minden akadály ezzel elhárult.

* Vasárnap két előadás lesz. Délután mérsékelt helyárrakkal Loti ezredesei, a fő női szerepben Szegő Lili. Este László Andor fellépésével az Offenbach, melynek címszerepét játsza, kerül színre.

* Bing János szombaton lép fel a Lili operettje Plincharde szerepében, míg a címszerepét Horváth Mici játsza. Új

szereplők illetve először játszanak a darabban még Inke Rezső (őreg vicomte), Semeczy (bárá), Kallós (Bompan) és Mészáros Béla (Renée) Keleti Gizit (Victorien).

* Hegedüs Gyula játszási engedélyt Radu Panku prefektus megadta, így semmi akadályja hogy a művész meg ne kezdhesse hétfőn fellépésének sorozatát. Hegedüs Gyula háromszor bérletben és háromszor bérletiszűnetben lép fel. Azon tisztelt bérlet, akik a bérletiszűnetes előadásokra helyeiket megtartani óhajtják szíveskedjenek vasárnap estig helyeik felett intézkedni. Hegedüs Gyula fellépései: hétfő, A) bérlet: Az ördög, kedd B) bérlet: Talfun szerda C) bérlet: Hattyu, csütörtök A) bérletiszűnetben: Zsába, pénteken B) bérletiszűnetben: Az örnagy ur, szombaton C) bérletiszűnetben: Cornevillei harangok. Jegyek az összes előadásokra már válthatók. A megváltott jegyeken lévő dátumot tévedések elkerülése végett szíveskedjék a n. é. közönség feltétlenül megnézni.

* Mibe került a színháznak a román társulat? Róna Dezső aradi színházgató ma kérvényt nyújtott be a városi tanácshoz, amelyben megemlíti, hogy a román társulat 5 napi aradi vendégszerelése 8888 lejébe került az aradi színháznak. Arra kéri a tanácsot, hogy ezt az összeget utalja ki a város pénztárából.

* Filharmonikus hangverseny.

December 20-án vezényli Unger Mór a filharmonikusok ez idei második hangversenyét. Műsoron lesz Baethoven Eroica symphoniája, Tschaiakowszky ünnepi nyitánya és Wagner operarészlete az Istenek alkonyából. Jegyek a Scherhag-cégnél válthatók.

MOZI. * Boccacio filmpremiére az Apollóban. Ifjúkorunk sejtelmes emlékeit tértek vissza tegnap az Apollóban egy nagystílusú film bemutatása alkalmából. Serdülő korunkban izgalmas titokzatos, sárga remegő várakozást és színes fantáziánk feltűzelését jelentette számunkra Boccacio mester Dekameronja, amely az ügyes kertész izlésével és szakavatottságával egybekötött csokra a forró levegőjü szerelmi elbeszéléseknek. Mennyi finom pikantéria van ezekben a történetekben és milyen lával állanak a drasztikus pornografiától. Ami csak elmésség, diszkrét sikamlósság és eredeti humor van Boccacio elbeszéléseiben az gazdag művészi feldolgozásban és meleg tónusu fotográfiákban kerül elének a csodásan szép filmen. A szerelemre szomjas forró vérű asszony szerepében Lenkeffy Ica kívánatos alakja, bájos arca és túlfűtött temperamentuma pompásan érvényesül. Parinerei is valamennyien előrangú figurákat visznek a filmre. A pénteki premier a legteljesebb siker gyében zajlott le. A színház igazgatósága Boccacio előadásaira csak felnőtteket enged be.

* Páris bünei. (Francia filmdráma az Urániában.) Nem az első film, melyről Páris büneiben ragyogó életének parfümös levegője áramlik felénk, de talán egyikben sem volt annyi finom meglátás és pompás korfeszítés, mint az Uránia tegnap bemutatott filmjében. Pénz és szerelem ez a két végzetes szó átfogja a bemutatott filmregény szűzséjének kontúrjait. Mennyi büni, mennyi ocsmánság tapad azokhoz a milliárdokhoz, amelyek egy célt vannak hivatva szolgálni: egyes emberek földi jólétét és gyönyörök fokozni addig, amíg az összeomlás be nem következik. És ott, ahol a büniös pénz járja tekervényes utait, akadnak igazi érzések is, melyek egymásért remegő emberek szívét hozzá közelebb. Az élet meztelen reálitásának és poétikus idealizmusának ez az összerobbanása fenségesen szép és mélységesen hatásos a szenzációs filmen, amelynek első része még két napig marad műsoron, míg a befejező rész hétfőtől kezdve kerül vetítésre.

A rendőr merénylői.

(Véres végű mulatság a Rácvárosban.)

Tegnap este a Str. Cercetasilor (Szentpál-utcában) levő korcsmában mulattak Kenderes Ferenc fürdőszolga és Papucz Károly mázolósegéd. Mulatozás közben hangosan kiabálni kezdtek, mire a korcsma tulajdonosa kiutasította őket. Erre Kenderes és társa bevették a korcsma összes ablakait. A tulajdonos rendőrt hívalott. Csakhamar megérkezett Ilona István közelben postolós rendőr, aki igazolásra szólította fel a duhajkodó legényeket. Miközben a rendőr nevéket noteszébe beírta, Kenderes egy hosszú késsel kétszer fejébe szúrta Ilona Istvánnak, majd mikor az védekezni kezdett, felvágta az ütőerét. A súlyosan sérült rendőr azonnal összeesett. Az előhívott mentők beszállították a kórházba, ahol a nagy vérvesztés miatt sokáig nem nyerte vissza eszméletét. Kenderes Ferencet és Papucz Károlyt a rendőrség letartóztatta.

Kávéházból — divatüzlet.

(Megszűnik a Fehér Kereszt-kávéház.)

Érdekes ügyben döntött tegnap a lakbérleti bizottság. Somló Testvérek aradi divatárkereskedők azzal a kéréssel fordultak a lakbérleti bizottsághoz, hogy utalja ki részükre a Fehér Kereszt-kávéház helyiségeit, ahol világvárosi fényvel és pompával berendezett hatalmas konfekciós üzletet akarnak létesíteni, amely főlerakata lesz a hírneves *Au Bon Goud* cégnek. Somló Testvérek, akik a nagy szabású üzletben nagyszámú alkalmazottat is fognak megélhetéshez juttatni, arra is kötelezték magukat, hogy a Fehér Kereszt-télikertjét a mai kor igényeinek megfelelő elegáns Caffé Restauranttá alakítják át s így a Fehér Kereszt továbbra is megtartja kávéházi és éttermi jellegét. A lakbérleti bizottság *Orezeanu* táblabíró elnökelete alatt a Somló Testvérek cég kérelmét beható tárgyalás alá vette. A bizottság megállapította, hogy a Fehér Kereszt-kávéház a jelenlegi viszonyok között nem életképes vállalkozás. Ha kávéház helyiségeit üzletté alakítják át, a mostani bérlők kárpótlást nyernek eddigi befektetéseikért és deficitjükért. A bizottság mindezeket a körülményeket mérlegelve kiutalta Somló Testvérek részére a Fehér Kereszt-kávéház helyiségeit, amelyeket hamarosan bezárnak. Az új bérlők, akik garancia arra nézve, hogy szolidaritással és közismert törekvéssükkel világvárosi üzlet-helyiséget létesítsenek, a legközelebbi napokban megkezdik az átalakítási munkálatokat s így hamarosan Arad egy nagyszabású, a korzó fényét emelő üzlethelyiséggel lesz gazdagabb.

Maximáljon a megye!

(Dr. Angel István a piaci drágaságról.)

Az Aradi Közlöny egyik legutóbbi számában foglalkozott azzal, hogy az élelmiszer drágaság leküzdésére Aradváros vezetőségének a környékbeli falvakból élelmiszereket kellene beszereznie, és azokat a hatósági bódékban kiárusítani. Erre vonatkozólag dr. Angel István polgármester kijelentette munkatársunknak, hogy az élelmiszer drágaság leküzdésének ez volna az egyetlen módja, azonban jelenleg ezt a tervet keresztülvinni lehetetlen. Hogy ez a terv keresztülvihető legyen, elsősorban a vármegyének kellene maximálni az élelmiszer árakat a környékbeli falvakban. A megyében kizárólag Aradon van érvényben a piaci árak ellenőrzése. Így Aradváros közönsége ki van szolgáltatva a környékbeli termelőknek. Az élelmiszerhiány is annak tudható be, hogy a termelők tekintettel az aradi piaci ellenőrzésre, nem hoznak be Aradra élelmiszereket.

Forradalmi tüntetés Bécs utcáin.

— A csöcselék rombolt és rabolt. — A gazdasági katasztrófa következménye. —

BÉCS. Az osztrák fővárosban tegnap óriási zavargások folytak le. A floridsdorfi munkások, köztük több kommunista, a gyárakban abba hagyva a munkát, körülbelül huszezen a parlamenthez vonultak. A menethez nagyszámú csöcselék is csatlakozott, amely végig fosztogatta a körutakat, a közúti vasutakból kiszállította az utasokat és inzultálta, a férfiakról és nőkről lehuzta a télikabátot, a vendéglők és kávéházak kirakatait bezúzta és a helyiségek berendezését összerombolta. A Brisztol szállóban mindent összetörték és a törmelékeket az utcára dobálták. A kávéházak hölgyközönségéről lehuzták a felsőruhát és a nagy hidegben félmeztelenül voltak kénytelenek eltünni a csöcselék tettleges inzultusait. A Brisztol szállóban az angol és amerikai vendégek lakását teljesen kifosztották. A tömegeket a kommunisták irányították és arra tüntették, hogy azonnal kiáltás ki a tanácsköztársaságot. Az utcákon a tüntetők feltartóztatták az automobiloikat, azok utasait kihuzták, kabátjukat és felsőruhájukat leszedték és többször megverték, hogy eszméletüket veszítsék. A rendőrség teljességgel maradt és nem mert szembeállni az óriási tömeggel.

A gazdasági katasztrófa.

BÉCS. Az osztrák korona kurzusának esése december elsejétől kezdve hatalmas arányban növelte a drágaságot. Különösen nagy elkeseredést okozott a kenyér megdrágulása és az a kilátás, hogy az állam legközelebb megszünteti az élelmiszerek árához való hozzájárulást, ami egyik főokozója volt az osztrák államháztartás szörnyű deficitjének és a korona állandó romlásának. A tüntetések Bécs egyik legjelentősebb gyári külvárosából Floridsdorfból indultak ki. Huszezer ember vonult fel a parlamenthez. A tömeg elkeseredését kihasználta a kommunista agitátorok, akik azzal izgatták a tüntetőket, hogy kiáltás ki a tanácsköztársaságot. A felvonuló munkássághoz nagy tömegekbe csatlakozott a csöcselék, amely botokkal, kövekkel és hátizsákokkal volt felszerelve. A 20.000 főnyi tömeg megkísérelte, hogy behatoljon a parlament épületébe, de sikertelenül. Közben küldöttség ment a képviselőházba. Adler és Bauer szociálista vezeték meghívására Schober kancellár és Gürtler pénzügyminiszter megjelentek a küldöttség előtt és megígérték, hogy mindent elkövetnek a drágaság leállítására.

Rombolás, fosztogatás, verekedés

BÉCS. A tüntetők nagyobb részt fiatal suhancokból állt, akik késő estig végig fosztogatták a Mariahillferstrassét és Alserstrassét. A rendőrség tehetetlennek bizonyult a tömeggel szemben, amely feltartóztatta a közúti kocsikat, az utasokat kiszállította és véresre verte. A jobban öltö-

zött férfiakról, nőkről lehuzták a télikabátot s elvitték. A vendéglők kávéházak és üzletek kirakatait betörték. A Brisztol szálló negyedik emeletére is felmentek a tüntetők, a berendezési tárgyakat összetörték és az utcára dobálták. A matrácokból és divánvokból kihuzták a lószőrt és magukkal vitték. A Schwarzenberg kávéházban a női vendégekről letépték a felsőruhát és a hidegben dördög felmeztelen nőket megverték. A Delka és Salamander cipőüzleteket, a Depositen bank és a Komer und Disconto bank körüli helyiségeit szétrombolták. A körutakon egyetlen kávéház ablakablakablaja sem maradt ép. A Sacher kávéházban gyújtogatni próbáltak de az nem sikerült. A könyvkereskedéseket szétrombolták, az Argentor művek, a Habich kalapgyár üzlethelyiségét és a Wallace illatszerkereskedést teljesen kifosztották. A Kranz kávéház teljes romhalmaz. A Brisztol szállóban az angol és amerikai vendégek lakását teljesen kifosztották. Sir William Good hiába próbálta fékezni a tömeget, mindenét elvitték.

A munkásság követelése.

BÉCS. A munkásság elsősorban a szociáldemokrata pénzügyi tervezet rögtöni végrehajtását, a valuták sürgős lefoglalását, az aranyértékek azonnali rekvirálását és a magánvaluta kereskedés eltiltását követeli, továbbá garanciákat követel arra nézve, hogy az élelmiszer pótlékok csökkentését fokozatosan fogják végrehajtani.

Sopron fél Bécs sorsától.

BÉCS. Az osztrák pénzügyminiszter a munkásság bizalmi testületének tanácskozásán kijelentette, hogy a valutakészletek lefoglalása nem valósítható meg. Különben az a helyzet nem javítana, sőt kiélesítené. Az állam az élelmiszer hozzájárulást feltétlenül megszünteti, de tekintettel lesz a munkásság jogos érdekeire és végrehajtja a gyermekbiztosítást. A luxuscikkek behozatalát megszüntetik, amennyiben azt a nemzetközi szerződések megengedik.

SOPRON. Sopronban a bécsi események miatt nagy rémület uralkodik. A nyugatmagyarországi lakosság attól fél, hogy Bécs sorsára jut.

Statárum lesz Bécsben.

Bécs. A zavargások egyik oka az, hogy december elsejével a legfontosabb élelmi cikkek és a közszükségleti cikkek árai újból száz-százötven százalékkal emelkedtek. Floridsdorfból 10000 munkás vett részt a tüntetésekben. A bécsi kormány a statárium kihirdetésére készül.

A lapok megállapítása szerint a zavargások nagyrésztben kommunista agitációkra vezethetők vissza. A tüntetők legnagyobb része az internacionálét énekelve, vörös zászlóval vonult fel. A bécsi színházak nagyrésze a za-

vargások miatt tegnap zárva voltak. A tüntetésekben bántalmazottak és kifosztottak között volt Gacfi, az osztrák jóvátételi bizottság volt elnöke is.

Milliárdokra tehet a kár.

Az Arbeiterzeitung felhívja a munkásságot, hogy tartózkodjék tüntetésektől. A Rote Fahne ellenben agítál, hogy amíg a munkásság el nem éri célját, mindvégig tüzzel tartson ki. A nagy konjunktúra nyereségek megszüntetését, a munkabérek felemelését követelje, a munkásság addig tartson ki, amíg meg nem akadályozza, hogy az élelmiszerekhez való állami hozzájárulás megszüntessék.

BÉCS. Az éjszaka nyugodt volt. A károk egyelőre nem állapíthatók meg, de hozzávetőleges számok szerint milliárdokra rugnak. A belváros nagy élelmiszer és csemegéüzleteit, az ékszer, ruha és cipőkereskedéseket a tüntető tömeg kifosztotta. A Delka és a Salamander üzlethelyiségei több mint száz millió korona kárt szenvedtek. A tőzsde környékén az összes banküzleteket kifosztották.

A szociálista-párt felhívása.

BÉCS. Az Arbeiterzeitungban a szociáldemokrata pártvezetés a következő felhívást teszi közzé: A tegnapi események bizonyítják, hogy a tömegek mindjobban növekedő kétségbeesése sürgősen megköveteli a szociáldemokrata pénzügyi program megvalósítását. A munkásságnak nem szabad eltűnnie, hogy tüntetéseiket felelőtlen elemek felhasználják és meggyalázzák. A szervezett munkásság semmiféle közönséget nem vállal a fosztogató elemekkel és azoknak kihágásait keményen elítéli. A munkásságnak be kell fejeznie tegnapi spontán tüntetését és harca készen kell állania a kerületi munkástanács első hívására.

Az Arbeiterzeitung szerint a rombolásokat egy 300 főnyi szervezett csapat követte el, amely a felvonulásokon közvetlen a kommunisták csoportja mögött haladt. A tüntetésekben több rendőr súlyosan megsebesült. A Wiener Montagszeitung szerint a bécsi kommunistákat Berlinből igazgatják.

Nem jelentkeznek.

(Miért halasztották el az adóvallomást?)

A miniszternek az adóvallomások beadását elhalasztó rendelete ismét érezteti hatását a pénzügyigazgatóságon. A közönség ma és tegnap csak szörványosan jelentkezett a hivatalban. A pénzügyigazgatóság nyomatékosan felhívja a feleket, hogy saját érdekeikben minél előbb jelentkezzenek, mert a hivatal az utolsó napok tüntetésében nem tudja elvégezni munkáját és a miniszterium újabb halasztást nem fog engedélyezni.

Az *Universal* írja: A pénzügyminiszterium egész tömeg táviratot kapott az ország minden részében levő pénzügyigazgatóságoktól valamint magánosoktól, amelyekben mind a december 1-én lejá-

adóvallomási határidő elhalasztását kéri. Ezek alapján hosszú táviratot menesztettek *Tiulescu*hoz Párisba, hogy járuljon hozzá az elhalasztáshoz. Minden valószínűség szerint ez a minden oldalról való szorgalmazás volt a minisztertanács hétfő esti döntésének egyik fő indító oka.

HIREK.

Felkérjük azon t. vidéki előfizetőinket, akik lapelőfizetési hátralékukat még nem egyenlítették ki, avagy előfizetésük lejárt és azt nem újították meg, sziveskedjenek az összeget haladéktalanul az „Aradi Közlöny” kiadóhivatala címére beküldeni, mert ellenkező esetben kénytelenek leszünk lapunk küldését beszüntetni.

Nagyatádi Szabó kormányt alakít? Budapest. Politikai körökben arról az eshetőségről is beszélnek, hogy nagyatádi Szabó István alakít kabinetet. A keresztény-párt nem támogatná ezt a kormányt, de hajlandó lenne Wolf Károly, esetleg Hadik János vagy Perényi Zsigmond kormányalakítását támogatni.

Egan Imre szabadon. Bécs. Az osztrák kormány szabadon bocsátotta dr. Egan Imre volt bécsi főispánt, akit Nyugatmagyarországon az osztrák csandörök egy összeütközés során mint felkelővezért elfogtak.

Az aradi zsidó sportegyesület f. hó 4-én délelőtt 11 órakor tartja alakuló közgyűlését a városháza emeleti tanácstermében. Az előkészítő bizottság felkéri a belépési ívek aláíróit, hogy az alakuló közgyűlésre feltétlenül eljönni sziveskedjenek.

Vasúti forgalom Bécs és Budapest között. Budapest. Bécs és Budapest között a legközelebbi napokban megindul a rendszeres vasúti forgalom, amelynek felvételére már megtörtént a meg egyezés.

Meg egyezés felé. Bécs. Masirevich bécsi magyar követ tárgyal Schober osztrák kancellárral. Politikai körökben remélik, hogy a tenforgó ellentéteket sikerül kiegyenlíteni.

Tömeges lakásfelmondás. Az aradi háztulajdonosok legnagyobb része béreelés dolgában való meg nem egyezésből kifolyólag tömegesen mondanak fel mostanában lakóiknak. Emellett bizonyít az a számtalan elsőbbségi kérvény, melyeket most nyújtott be az aradi Lakók Szövetsége a lakáshivatalhoz a felmondott lakásokra. Itt említjük meg, hogy a lakáshivatal sem tegnap, sem ma beadványokat nem fogadott el és még nem fogad el valószínűleg hétfőig azért, mert a lakáshivatal bérelezői elzárt helyen vannak és azok leghamarabb csak hétfőn délelőtt kerülhetnek az illetékes tisztviselő kezébe.

Elfogták Chera Karácsony gyilkosait

Cheráné felismerte az egyik tettest. — Letartóztatás a vonaton

Az *Aradi Közlöny* részletesen beszámolt arról a borzalmas rablógyilkosságról, amelyet Tamándpusztán két felfegyverzett ember követett el, s amelynek Chera Karácsony földbirtokos áldozatul esett. A nagy apparátussal megindított nyomozás ma eredménnyel végződött. A térparancsnokság letartóztatta a két rablógyilkost. A letartóztatás részleteiről a következőket tudta meg az *Aradi Közlöny* munkatársa:

Chera Karácsonyné, aki súlyosan megsérült, tegnap este szállították Aradra. Tegnap délután érkezett Tamándpusztára Chera Karácsony katonatiszt fia, aki rémülten értesült a borzalmas gyilkosságról. Mikor Chera Karácsony né magához tért, elmondta a fiának, hogy a gyilkosságot az a két felfegyverzett ember követte el, a ki három nappal ezelőtt náluk járt. Cherának szívesen fogadták a két embert és elbeszélgettek velük. Chera Karácsonynak akkor este valami dolga volt a kasszájánál és azt kinyitotta. A két beštíális rablógyilkosban valószínűleg akkor érelődött meg a borzalmas terv végrehajtásának gondolata, amikor meglátta a nyitott kasszában levő pénzt. Tegnapelőtt este újra visszamentek Chera Karácsonyékhoz és végrehajtották tetteiket. Tegnap este, mikor Chera Kará-

csónynéval fia Aradra érkezett, hogy beszálltassa a közkörházba, a vonatról való leszállásnál Chera Karácsonyné rémülten ismert rá az egyik gyilkosra. Chera Flóris főhadnagy azonnal letartóztatta a gyilkost és beszállította a térparancsnoksághoz. *Trofin* János főhadnagy térparancsnok váltatóra fogta a terheltet, aki eleinte mindent tagadott, de később a bizonyítékok súlya alatt bevallotta bűnét. Megnevezte büntársát is egy *Zorina* nevű földművest. A térparancsnok azonnal intézkedett, hogy Zorinát Ineum letartóztassák. Zorinát még az est folyamán beszállították az aradi térparancsnoksághoz. A gyilkosokat *Ghitta* Ágoston királyi ügyész és *Trofin* térparancsnok fogják kihallgatni. Ma délelőtt dr. *Ursu* János táblabíró, *Ghitta* Ágoston királyi ügyész és dr. *Bradean* Atanas kiutaztak Tamándpusztára a boncolás megajtése végett. A boncolás kiderítette, hogy Chera Karácsonynak és Vasilion Györgynek halálát vadászfegyverből származó golyó okozta. Érdekes, hogy a két gyilkos meg volt győződve arról, hogy mind a három áldozat azonnal meghalt. Ebben a hitben egész nyugodtak voltak, mert Cherán, Cheránén és Vasilion Györgyön kívül senkisé ismerte őket Cherának házában.

Megszűnik az elmaradt képviselők mandátuma. Bucuresti. A kormány elhatározta, hogy a parlament ülésén meg nem jelenő képviselők mandátumát megüresedettnek jelenti ki. Ebben a kérdésben a hoinapi minisztertanács fog dönteni.

Kivonják a forgalomból a segélybélyegeket. Bucuresti. 1922. január 1-ével kivonják a forgalomból az összes segélybélyegeket (ajutor) és csupán az asistenta sociala bélyegek maradnak továbbra is forgalomban.

Az értékbecsülő bizottságok holnap szombaton a következő munkát végzik: I. komisszió Gáj, II. komisszió Bul. Dragalina (Aponyi-körut), III. komisszió Str. Caragiale (Csiky Gergely-utca), IV. komisszió Str. Moise Nicoara (Petőfi-utca), VI. komisszió Strada Oituz (Üllés-utca).

Zita Svajoba utazik. Funchal. Zita exkaralynő engedélyt kapott, hogy Svajoba utazhassék fiának operatátusa végett.

Rablók egy volt aradi szolgabíró tanyáján. Magyarországon levő Dombegyháza községben dr. Török Ferenc volt aradi szolgabíró tanyájára az éjszaka fegyveres rablók behatoltak és az istállóban levő lovakat el akarták hajítani. A cselédség felébredt és valóságos harc fejlődött a rablók és a cselédség között. Végre a közeli tanyáról többen jöttek a cselédség segítségére és a rablók megfutamtak, de magukkal vettek

egy rendkívül értékes angol telivér mént. Dr. Török Ferenc ma délelőtt Aradra érkezett és feljelentést tett az aradi államrendőrségen a fegyveres rablók ellen, mert az üldöző cselédség kétségtelesen megállapította, hogy a rablók a szöktek a határon.

Törvényjavaslat a fegyverviselésről. Bucuresti. Egy bizottság, melyet a belügyminiszter nevezett ki, törvényjavaslatot készít a fegyverviselésről és a robbanószerek gyártásáról és tartásáról. Ez a javaslat természetesen összefügg az országban történt és megkísérelt merényletekkel s a kormány büntetések megállapításával akarja sújtani azokat, akik a készülő törvény ellen vétének.

Sztrájk a textilgyárban. Az aradi Hungaria textilgyárban ma délelőtt újra kitört a sztrájk. A munkások újabb követeléssel lépnek fel, amelyeket a gyár igazgatósága nem volt hajlandó teljesíteni. Erre a munkások ma sztrájkba léptek.

Utlevélek. Az aradi államrendőrség utlevél-osztályán a következők vehetik át utlevélüket: Kleh Rudolf, Rajki József, Scherchag Aranka, Bartha István, Vajda Endre, Allmann Rezső, Valentin Antal, özv. Grünbaum Lajosné, Burger Antalné, Denich Szabina, Pálffy Lajos és Hoffmann Sándor. Az utlevél-osztály főnöke felhívja azok figyelmét, akiknek utlevélük készzen van, hogy sürgősen jelenkezzenek utlevélük átvételé végett.

Pályázat egy üzlethelyiségre. Az aradi lakásbérebeadó bizottság tegnap délután tartott ülésén tárgyalta ismét a Reclam-nyomda kérelmét. A vállalat a Bohus-palotában levő Igna-féle festő és tisztító-üzlet helyiségét kérte a nyomda számára kiutalni. A bizottság, mely

ezt az ügyet már négyszeri elnapolás után most ötödször tárgyalta, a Reclam-nyomda kérését elutasította azzal, hogy az Igna-féle tisztítóüzlet helyisége a lakáshivatalnak fog rendelkezésére állni. Egyben a bérebeadó bizottság elrendelte, hirdessék ki azt, hogy az üzlet-helyiségre bárki igényt tarthat és erre való igényét 30 napon belül be kell jelentenie.

Herceg és örökösök. Szenzációs esküvő volt a minap Rómában. Flória Igica kasszony, egyike Olaszország legszebb és leggazdagabb örökösöknek, feleségül ment don Salviati Averardóhoz, Slaviati herceg negyedik fiához. Az esküvőt a Santa Maria degli Angeli-ban tartották meg, amelyet Michel Angeló építtetett IV. Pius pápa rendelkezése és amelyet 1561-ben avattak fel. Viktor Emanuel király esküvőjét is ebben a templomban tartották meg.

Füstbe ment leányiszóktetés. Lonsc. Egy rosszul sőt kómikusan sikerült, illetőleg nem sikerült leányiszóktetés tartja izgalomban a közönséget. Az eset röviden a következő: Löwy László lonsci fiatalember régóta szerelmes volt egy offani nagykereskedő 18 éves, csodaszép leányába. A leány viszontszerette Löwyt, azonban házasságról mégsem lehetett szó, mert a leány apja semmi módon sem akart a dologról tudni. A fiatalok tehát a romantika ósdi rekvizitumához: a szökéshez folyamodtak. Löwy hamisított utlevellel szerzett kegyőjük számára Olaszországba és egy autón indultak neki a nagy útnak. A szökés azonban az apa hamarosan észrevette és jóval erősebb léreji autón iramodott a szökevény szerelmese után, akiket rövidesen el is ért. Az elfogott szerelmeseket a bész apa elválasztotta egymástól s a síró leány visszakerült a szülői házhoz. És a házasságból most már egész biztosan nem lesz semmi.

Landru lelke.

(Érdekeségek a tömeggyilkos peréről.)

PÁRIS. Landrut, a tömeggyilkost az esküdtribórság tudvalevőleg halálra ítélte. A főtárgyalás a versaillesi tárgyalóteremben folyt le. A termet a párisi nagyvilági és félvilági hölgyközönség az utolsó napon zsufolásig megtöltötte. A mig az esküdtek a feltett kérdések ügyében tanácskoztak, a kivágott estélyi ruhában levő hölgyek úgy viselkedtek, mintha szalonban vagy étteremben lettek volna: nevetgéltek, tréfáltak, pletykákat mondottak és cukorkákat osztogattak. Mielőtt a bíróság feltette a kérdéseket az esküdtekhez, Landru védője mondotta el védőbeszédét, amelyben Landru felmentését kérte. Beszédét az esküdtekhez fordulva így fejezte be:

— Esküdüt uraim! Vigyázzanak, nehogy Landru lelke eljőjön éjjelente, álmodban Önöket kísértse és azt kiáltsa Önöknek: Én nem öltem, de önök meggyilkoltak engem!

A védő beszéde után Landru szólalt fel és csak annyit mondott, hogy a gyermekei életére esküszik, hogy ártatlan.

Megmarad az élelmezési vállalat.

(Közdelem a drágaság ellen).

A napokban az a hír terjedt el Aradon, hogy a város közlelmezési vállalata megszűnik. Erre vonatkozólag az Aradi Közlöny munkatársa illetékes helyen érdeklődött s a következő felvilágosítást kapta:

— A közlelmezési vállalat megszüntetéséről egyelőre szó sincs. Aradváros közönségének talán sohasem volt oly nagy szüksége a közlelmezési vállalat működésére, mint most. Sőt a közlelmezési vállalat nagymennyiségű élelmiszer olcsó beszerzésével arra fog törekedni, hogy a piaci uzsora-árakat letörje. A vállalat a multban is elősegítette Aradváros olcsó élelmezését és a vezetőség előtt most az a cél lebeg, hogy minél intenzívebb munkát fejtsen ki, hogy megkönnyítse a város közönségének olcsó élelmiszerevel való ellátását.

Közgazdaság.

A valutapiac.

Zürichi nyitás: Berlin 290, Newyork 522, Milano 2270, Prága 580, Budapest 82.5, Zágráb 185, Bucuresti hiányzik, Varsó 15, Bécs 16, osztrák lebélyezett korona 10.

Budapesti nyitás: Napoleon d'Or 2600, dollár 672, francia frank 4600, márka 427, osztrák korona 13, leu 569, sokol 741, svájci frank 12700, dinár 1015.

Bécs. Az események következtében a tőzsde zárva volt.

Zürichi zárlat: Berlin 255, Newyork 525, Milano 2205, Prága 580, Budapest 80, Zágráb 185, Bucuresti hiányzik, Varsó 15, Bécs 17, osztrák lebélyezett korona 10.

Budapesti zárlat: Napoleon d'Or 2675, dollár 668, francia frank 5100, márka 423, osztrák korona 12.5, rubel 36, leu 570, sokol 760, svájci frank 12650, dinár 925, lengyel márka 20.

— A Pankotai Mezőgazdasági és Ipari Részvénytársaság december 12-én délelőtt 11 órakor tartja rendes közgyűlését amelyen az igazgatóság beszámol az 1919. és 1920. évi üzleti eredményről. Ezen kívül megállapítják, hogy a két üzleti év fiztá jövedelmét miként oszták fel.

— A mai hetipiác. A mai hetipiácra az árak körülbelül megfeleleltek a mult heti piác árának. Buza métermázsánként 310—320 lei, rozs 310, árpa 330—340, zab 240—250, tengeri 340—350 lei. Nullásliszt kilogrammonként 4.80—5 lei, közliszt 4.30—4.40, kenyérliszt 3.40—3.50, korpá 210—220 lei. Az állatvásáron az árak a következők voltak: szárvasmarha élősúlyban kilogrammonként 3.80—4 lei, borjú 6—7 lei, sovány sertés 11—12 lei, hizott sertés 16—17 lei, juh 2—2.50 lei volt.

— Részvénytársaságokat érdeklő törvény. Az Aradi Kereskedelmi és Ipari Kamara közli, hogy irodájában 6 kiért

megkapható „A jogosított könyvelők és könyvszakértők testülete” megalakítására vonatkozó törvény magyar fordítása.

Ez a törvény a részvénytársaságokat, pénzintézeteket és azok tisztviselőit közeletről érinti.

Nyilvánosságot! Üzlet az üres lakások címeivel.

Az új lakáshivatali törvény rendelkezései között van egy pont, amely szerint a lakások bérbeadásának a legteljesebb nyilvánosság mellett kell megtörténiük. Ez a törvény intenciója is, de ez vezet Aradváros főpolgármesterét is. És ennek dacára mindmáig nem érvényesült a lakások bérbeadásánál ez a szempont. A törvény a nyilvánosság alatt azt érti, hogy a bérbeadásra kerülő lakások jegyzékét a lakáshivatalnak idejében nyilvánosságra kell hoznia, hogy mindenkinek módjában legyen a bérbeadandó lakásokra pályázni, mert ha ez nem így történik, akkor az ujonnan bérbeadható lakásokkal a legnagyobb uzsora indul meg aminthogy eddig így is volt. Már valósággal külön üzletté fejlődött ki, hogy a bérbeadható lakások cí-

meit árusítják horribilis összegekért. Ez pedig sem a bérbeadók, sem a bérbevevők érdekeit nem szolgálja. A bérbeadó bizottság csak akkor dolgozhatik igazán méltányosan, ha a hivatal minden lakáscímet 8 nappal azelőtt, mielőtt tárgyalásra kerülne az ügy, nyilvánosságra hoz és három nappal azelőtt zárja le az egyes lakásokra való kérvények beadásának idejét. Méltányoljuk úgy a lakáshivatal, mint a bérbeadó bizottság nagy és fáradságos munkáját, de hangsúlyozzuk, hogy csak akkor végzett igazán eredményes munkát, ha törvény és a főpolgármester intencióihoz képest a bérbeadásra kerülő lakások címeit idejében előre közli a nyilvánossággal.

Valutasiber belgák

(Letartóztatás a curicli vámnál.)

Érdekes embereket szállítottak ma be az aradi ügyészség fogházába, két feltűnően elegánsan öltözött belga urat, akik üzleti ügyekben voltak Bucurestiben. A két belga ur az Orient-expressz egyik első osztályú szakasában utazott, hogy visszatérjen Brüsszelbe. A curicli vámállomáson, mikor a határrendőrök felszálltak a vonatra, a belgák nem akarták őket beengedni a fülkébe és méltatlankodva tiltakoztak, hogy őket mint idegen állampolgárokat átkutassák. A vám főnöknek gyanus volt a belgák tiltakozása és elrendelte megmozgásukat. A kutatásnak meglepő eredménye volt, amennyiben a kereskedők harisnyába rejtve és télikabátjuk bélésébe varrva több mint félmillió leit, azonkívül nagy mennyiségű magas címletű frank valutát találtak. A határrendőrség nyomban elredezte a pénz lefogalását, a belga urakat pedig beszállította az aradi ügyészség fogházába. A vizsgálóbíró jelenleg Ineun tartózkodik s így a belgák kihallgatására csak holnap reggel kerül sor. Antonescu igazságügyminiszter rendelete szerint hasonló esetekben két hét leforgása alatt kell itélkeznie feleltük a törvényszék büntető tanácsának.

A szerkesztésért:
KÁROLY JÓZSEF
lelt.

LEGUJABB

Katonaságot rendeltek Bécsbe.

BÉCS. Nyugatmagyarországból a kormány Bécsbe rendelte a katonaság egy részét. A tüntetőik közül ma négyszázat letartóztattak. A kávéházak, mulatók ma egész nap zárva voltak. Értelmeiket csak a belvárosból távolabb eső pontokon nyitottak ki.

BÉCS. Mikor a rendőrök felszóltották a tüntetőket, hogy hagyják abba a pusztítást, a tüntetőik így kiáltottak feljűk: Ne csitítsatok, ti éppen úgy éheztek mint mi!

A nemzetgyűlés mai ülésén a szociáldemokraták sürgős interpellációt terjesztettek elő ismeretes követeléseikről.

Meghalt az evezés világbajnoka.

LONDON. Kemp Péter, az evezés világbajnoka Londonban meghalt.

Hadik János — miniszterelnök.

BUDAPEST. A Magyar Hírlap értesülése szerint gróf Hadik Jánosnak felajánlották a miniszterelnökséget, mert gróf Bethlen István nem fogadta el.

Bécs már nyugodt.

BÉCS. Ma délelőtt a város utcái teljesen nyugodtak voltak. A kihalt utcákon kizárólag rendőri és katonai őriparatokat lehetett látni. A munkásság ma délelőtt a kommunisták kivételével felvették a munkát.

BÉCS. Ma délelőtt a minisztertanács sajnálkozását fejezte ki, hogy a külföldi missziók épületeit megromgálták és a misszió-tagokat bántalmazták.

Tárgyalják a német moratóriumot.

BÉCS. A Neue Freie Presse-nek jelentik Londonból, hogy a minisztertanács tegnap megkezdte a Németországnak nyújtandó moratórium tárgyalását. A pénzügyi körökben a hangulat kedvező, azonban nem bizonyos, hogy a moratórium feltételeit Németország elfogadhatja. Diplomáciai körökben úgy tudják, hogy kívül esik a német kormány hatalma körén az, hogy a papírmárka nyomását beszüntesse és hogy az egész kiviteli és beviteli forgalom a szövetségesek ellenőrzése alá kerüljön az elhalasztott fizetések biztosításaképen. Krászin orosz delegátus kijelentette, ha Németország megkapja a moratóriumot, Oroszország is kérni fogja.

BERLIN. Krämer igazgató, német nagyiparos a berlini kereskedelmi testületben beszédet tartott, melyben kijelentette hogy Németország gazdasági összeroppanása a tavaszra várható, mert Németország legfőbb májusig rendelkezik nyersanyaggal. A rossz aratás folytán 30 millió tonna gabonát kell importálni. A legközelebbi napokban nyilvánosságra jut a birodalmi vasút-pénzügyi törvény, amelynek értelmében a vasutakat kivesszik a birodalmi költségvetésből.

NYILTÉR.

Az ezen rovat alatt közöltékért nem vállalunk felelősséget.

FELSZÓLÍTÁS!

Miután SZALAYNAK Piata Avram Iancu (Szabadság-tér) levő kávéházát megvenni szándékozom, felszólítom esetleges hitelezőit, hogy igényüket három napon belül jelentsék be. Később jelentkezőket figyelembe venni nem fogom.
Arad 1921. december 2. 11254

SCHERER EMIL,

Str. Cogalniceanu (Mikes-utca) 17.

ÜZLETÁTVÉTEL.

A „Vegyipar Olaj- és őrlőmalom Lengyel Géza” cégnek Aradon Calea Aurel Vialcu (Neuman Samu-uton) levő vállalatát egy általam képviselt érdekeltég árvenni óhajtja. Minthogy az átvétel attól függ hogy a vételárból a hitelezők követeléseit kifizethetők-e, felhívom a vállalat hitelezőit, hogy követeléseiket legkésőbb folyó hó 6. napjáig nálam jelentsék be, mert ellenesében követeléseik a vételár szétosztásánál figyelembe vehetők nem lesznek.
Dr. Dénes Jakab ügyvéd.
11419 Str. Brațianu (Weitzer-u.) 10.

Elsőrendű makói zöldség
olcsón kapható 11254
Aradul-Nou (Ujarad)
a templommal szemben
Kilója 6.— Lei.

Kereskedők figyelmébe!!!

kiváló minőségű flanel-ujdonságok érkeztek 1141!

Sternheim Marcel

céghez, ARAD, strada Consolatoriuului (Batthyány-utca) 32 szám.

Wechsler & Steiner, WIEN, férfi fehérneműgyár lerakata.

December 3., 4. szombat, vasárnap, a szezon szenzációja **LENKEY ICÁVAL**. Suppé világhírű operettje. **BOCCACIO (Decameronja)** Eredeti zenével 3 felvon. az **Apollo**ban.

Kötött kabát, garnitúra, harisnya, kesztyű legnagyobb választékban, legolcsóbb árakban 11065 **Bársonynál** Piata Avram Iancu (Szabadság-tér.) 17.

December 3., 4., szombat, vasárnap. I. rész Páris bünei. Francia főváros rejtelméből 5 felvonásban. December 5., 6., hétfő, kedd, II. rész Páris bünei. Főszerepben a bájos Gaby Deslys az Urániában.

Apró hirdetések.

Levelezés.

INTELLIGENS vidéki fiatal nriember keresi egy magához illő urihölgy barát-ságát, akiről esetleg szerényen támogatna. Fényképpel ellátott leveleket "Idill" jel-igével Wallinger hirdetője továbbít. 11254

Alkalmazás.

BEJARONÓ azonnali belépésre keres-te-ük Str. Eminescu (Deák Ferenc-utca) 9. II. emelet 6. 4687

SZÉP írással rendelkező gyors és gép-írónt keresek azonnalra. Kálmán mű-szaki iroda Piața Catedralei (Thököly-tér) 6. 11419

KETTŐ KIS leány mellé nevelőnő fel-vétetir. Aradul-nou állomás főnökség. 4691

KÉTTAGU családhoz főzni tudó mindenes (nem öreg) azonnal felvétetik Str. Colonel Pirci (Vörösmarty-utca) 3. II. em. 17. 11334

FEHÉRNEMŰ javítást elvállalok jutá-ayos árért. Cim: Wallinger hirdetőjében. 11253

MAGANOS UR (ref. 30 éves, vidéki) in-telligens fiatal hölgyet keres a házveze-tőnői teendők elvégzésére. Németül, vagy románul perfekt beszélni és írni tudó hölgyek előnyben részesülnek. Ajánlkozók pénzekben és szombaton dél-előtt jelentkezzenek a Központi-szálló 18. számú szobában. 4679

Lakás.

BUTOROZOTT szobát konyha haszná-lattal keresek. Cim: Keleti hírlapiroda. 11419

Vétel és eladás.

HASZNÁLT gyermekjátékok u. m.: kő-és faépítő kockák és kugli eladó. Strada Consistorului (Batthyány-utca) 23. szám I. em. 5001

JÓKAI ÉS MIKSZÁTH összes műveit díszkiadásban, megvételere keresem. Hamburger könyvkereskedés Str. Brătianu (Weitzer J.-utca.) 4684

ELADÓ kávépartány, üzleti mák és ká-védaráló. Festékek nagyban. Petróleu-mos hordók cigarettá-hüvely 15 Lei milije. Ernyeí Str. Ardealului (Erdélyi-ut) 11. 4685

NAGY ingaóra, keretek üveggel toalet-tükör és egyéb tárgyak eladók Str. Tud-dor Vladimirescu (Dobó-utca) 3a) 4688

KARÁCSONYI AJÁNDÉKOK óriási vá-lasztékban legolcsóbban a Salon Artis-tique-ben (Fischer Eliz-palota.) 11045

VEHET, adhat cserélhet modern és régi műtárgyakat, képeket, szobrokat, szőnyegeket porcelánokat antik bu-torokat a Szépművészeti Szalonban Str. Eminescu (Deák Ferenc-utca) 29. Or-tutay-palota. Bekapcsolt telefon 333. szám. 11031

A KARÁCSONYI AJÁNDÉKOK beszer-zése előtt okvetlenül látogassa meg a Szépművészeti Szalont! Értékes, szép és ritka műtárgyak egész tömege ké-pezi a kiállítás anyagát, mely izléses elrendezésével méltán kiérdemli a látogatók csodálatát. Megtekinthető egész nap az Ortutay-palotában. 11391

ÚJ BUTOROK részlete legelőnyösebb áron beszerezhetők Garai butorüzlet-ben Strada Banatului (Asztalos Sándor-utca) 5. 3841

Üzletek.

A SZÉKUDVARI uradalmi turbinás rend szerű vizimalom melyben olajmalom is van és hozzá tartozik egy hízaloda, el-adó írásbeli zárt ajánlatok tehetőék Fény Gyula malommesztérnél a helyszínen. 4680

Különféle.

EZERJÓFÚ gyomorelixir, páralan ha-tásu szer gyomor és bél bántalmak ét-vágytalanság hányinger, felfuvtóság emésztési zavaroknál, Dr. Földes gyógy-szerház Aradon. 10831

NE FELEJTSE EL a Szépművészeti Szalon címét Str. Eminescu (Deák Fe-renc-utca) 29 Ortutay-palota. Bejárát a Str. Unirei (Fábián-utcában.) 11401

ZONGORAT, vagy pianinó venniék bér-be. Cim Wallinger hirdetőjében. 11253

Száraz tűzifa

waggontelekben előnyös árban KAPHATÓ 4643

Aradvidéki Fater-melő Részvénytárs. Chisineu-Kisjenő

MEGNYILT!

Katona Imréné és L. Kiss Mariska fehérnemű szalonja. Piata Avram Iancu (Szabadság-tér) 17. sz Schwarz-haz. — Legdivatosabb és legfinomabb női és férfi fe-hérnemük készítése. 4647

Pályázati hirdetmény

Szalárdvidéki Takarékpénztár R. T. Szalárd

pályázatot hirdet a lemondás folytán megüresedett

főkönyvelői

állásra. A bizonyítvány másolatokkal felszerelt és ti-zetési igényt feltüntető kér-vények. 1921. decem-ber 20-ig az intézet igaz-gatóságához intézendők.

Természetbeni lakást

esetleg terményjá- 4692 randóságot kaphat.

Nős

tisztviselőkelőnyben

CONVOCARE

Societatea Anonimă Economică și indus-trială de Pâncota va ținea la 12. Decembrie 1921. orele 11 a. m. în localul institutului în Pâncota

adunare generală ordinară.

Ordinul de zi: 1. Raportul Direcțiunii despre anul de gestiune 1919. 2. Raportul comitetului de supraveghere tot despre acest an de gestiune. 3. Stabilirea bilanțului despre anul de gestiune 1919, și decidera asupra rezultatului anului de gestiune 1919. Absolutorul care urmează a fi dat referitor la anul de gestiune 1919. direcțiunii și comitetului de supra-veghere. 5. Stabilirea onorarului pentru comitetul de supraveghere pe anul de ges-tiune 1919. 6. Raportul direcțiunii despre anul de gestiune 1920. 7. Raportul comi-tetului de supraveghere tot despre acest an de gestiune. 8. Stabilirea bilanțului de-spre anul de gestiune 1920. și decidera asupra rezultatului anului de gestiune 1920. 9. Absolutorul care urmează a fi dat referitor la anul de gestiune 1920. direcțiunii și comitetului de supra-veghere. 10. Stabilirea onorarului pentru comi-tetul de supraveghere pe anul de ges-tiune 1920. 11. Incredințarea unilor membrii din direcțiune, cu conducerea agendelor în viitor. 12. Incredințarea uni-lor membrii din comitetul de supra-veghere până de prezent cu prevederea în viitor a agendelor comitetului de supra-veghere. — Atragem atențiunea onora-torilor acționari, că în sensul paragrafului 9. din statute posesiunea a lor 20 de acții dă autorizația la un vot în adunarea ge-nerală, cu presupunerea, că acționariul respectiv și-a depus acțiunile cel puțin cu 6 zile înainte adunării generale la locul și în modul prevăzut în invitarea adu-nării generale. Acțiunile se vor depune la casieria generală a societății în Pâncota. Raporturile direcțiunii și a comitetului de supraveghere, bilanțurile și conturile de profit și pierdere pot fi privite de ono-rații acționari în localul societății în Pâncota în termenul de publicațiune. Pâncota, la 25. Noembrie 1921.

DIRECȚIUNEA.

Bilanț la 31. Decembrie 1919. Avere: Imobile: 16,879.540-13 cor. Casa: 715.135-95 cor. Hârtii de valoare: 155.000 cor. Debitori: 5,957.969-94 cor. Provis uni: 11,575.097-57 cor. Pierderi: 117.839-10 cor. Total 35,400.632-69 coroane. Debit: Capital social 10,000.000 — cor. Fond de rezervă pentru scăderea valoarei 347.351-53 cor. Crod tori 25,053.281-16 cor. Total 35,400.632-69 coroane. Cont de profit și pierderi la 31. De-cembrie 1919. Expense: Spese comer-ciale 1,912.478-40 cor. Spese de exploa-tare 601.087-96 cor. Deschideri 90.526-28 cor. Transportul pierderilor 92.493-99 cor. Total 2,696.986-63 cor. Intrare: Resultat brut 2,579.097-58 cor. Pierderi 117.839-10 cor. Total 2,696.986-63 coroane.

Bilanț la 31. Decembrie 1920. Avere: Imobile 7,340.312-58 Lei. Casa 629.874-22 Lei. Hârtii de valoare 77.500 — Lei. Debitori 4,694.752-90 Lei. Provisiuni 6,008.371-32 Lei. Pierderi 81.204-97 Lei. Total 18,832.015-99 Lei. Debit: Capital social 5,000.000 — Lei. Fond de rezervă pentru scăderea valoarei 332.813-16 Lei. Creditori 13,499.702-83 Lei. — Total 18,832.015-99 Lei.

Cont de profit și pierderi la 31. De-cembrie 1920. Eșiri: Căsuții, salarii 1,934.002-88 Lei. Deschideri pentru scă-derea valoarei 30.424-80 Lei. Creanțe ne-incasabile 127.672-96 Lei. Transportul pierderilor 68.944-55 Lei. — Total 2,151.045-19 Lei. Intrare: Resultat brut 2,069.840-22 Lei. Pierderi 81.204-97 Lei. Total 2,151.045-19 Lei.

DIRECȚIUNEA.

MEGHÍVÓ

a Pankotai Mezőgazdasági és Ipari Részvénytársaságnak Pankotán mint székhelyén levő üzlethelyiségében 1921. évi december hó 12. napján délután 11 órakor tartandó

rendes közgyűlésére.

Tárgysorozat: 1. Az igazgatóság je-lentése az 1919. üzletéről. 2. A felügye-lő-bizottság jelentése ugyanezen üzlet-éről. 3. Az 1919. üzletévi mérleg meg-állapítása és határozathozatal az 1919. üzletévi eredmény felett. 4. Az igaz-gatóságnak és a felügyelő-bizottságnak az 1919. üzletévre vonatkozólag adandó fel-mentvény. 5. A felügyelő-bizottság 1919. üzletévi tiszteletdíjának megállapítása. 6. Az igazgatóság jelentése az 1920. üzletéről. 7. A felügyelő-bizottság je-lentése ugyanezen üzletéről. 8. Az 1920. üzletévi mérleg megállapítása és ha-tározathozatal az 1920. üzletévi eredmény felett. 9. Az igazgatóságnak és a fel-ügyelő-bizottság 1920. üzletévre vonat-kozólag adandó felmentvény. 10. A fel-ügyelő-bizottság 1920. üzletévi tisztelet-díjának megállapítása. 11. Az eddigi igazgatóság egyes tagjainak megbízatá-sa az ügyek továbbvitelével. 12. Az ed-digi felügyelő-bizottság egyes tagjainak további megbízatása a felügyelő-bizott-ság reendőinek ellátásával. Figyelem-zetjük a részvényeseket, hogy alapsze-bályok 9. §-a értelmében 20 részvény birtoka ad egy szavazatot a közgyű-lésen feltéve hogy az illető részvényes részvényeit legalább 6 nappal a közgyű-lésen a közgyűlési meghívóban megjelölt helyen és módon letétbe helyezte.

A letétbe helyezés Pankotán a rész-vénytársaság főpénztáránál eszközölendő. Az igazgatóság és a felügyelő-bizottság jelentései úgy a mérleg és nyereség-és veszteségszámlák a hirdelményi ha-táridőben a részvénytársaság pankotai üzlethelyiségében a részvényesek által szintén betekinthetők. Kelt Pankotán, 1921. évi november hó 25-én.

AZ IGAZGATÓSÁG.

Mérlegszámla 1919. december 31-én. Vagyon: Ingatlan 16,879.540-13 K. Pénztár 715.135-95 K. Értékpapir 155.000 K. Adók 5,957.969-94 K. Korona. Készletek 11,575.097-57 K. Veszteség 17.889-10 K. Összesen 35,400.632-69 K. Teher: Rész-vénytőke 10,000.000 — K. Értékesítke-nesi tartalékalap 347.851-53 K. Hitelek 25,058.281-16 K. Összesen 35,400.632-69 K.

Nyereség- és veszteségszámla 1919. december 31-én. Kiadás: Üzleti költsé-gek 1,912.478-40 K. Üzemi költségek 601.079-96 Kor. Leírások 90.926-28 Kor. Veszteségátvitelt 92.493-99 K. Összesen 2,696.986-63 K. Bevétel: Brutto eredmény 2,579.097-53 K. Veszteség 117.839-10 K. Összesen: 2,696.986-63 K.

Mérlegszámla 1920. december 31-én. Vagyon: Ingatlanok 7,340.312-58 Lei. Pénztár 629.874-22 Lei. Értékpapir 77.500 Lei. Adók 4.694.752-90 Lei. Készletek 6,008.371-32 Lei. Veszteség 81.204-97 Lei. Összesen 18,832.015-99 Lei. — Teher: Részvénytőke 5,000.000 — Lei. Hárk-csökkenési tartalékalap 332.813-16 Lei. Hitelek 13,499.702-83 Lei. Összesen 18,832.015-99 Lei.

Nyereség- és veszteségszámla 1920. december 31-én. Kiadás: Költségek, man-kabérek és fizetések 1,934.002-88 Lei. Ár-tékesítkenési leírás 30.424-80 Lei. Be-hajthatatlan követelések 127.672-96 Lei. Veszteség átvitelt 68.944-55 Lei. Össe-sen 2,151.045-19 Lei. — Bevétel: Brutto eredmény 2,069.840-22 Lei. Veszteség 81.204-97 Lei. Összesen 2,151.045-19 Lei.

AZ IGAZGATÓSÁG.

Keskenyvágányu vasutak.

teljes felszerelés a győri waggonyár gyártmányainak kizárólagos eladása:

Angol Magyar Bank R.-T. keskenyvágányu vasutosztály.

Képviseltek: Arad, Geiringer és Böhm okl. mérnökök, Str. Eminescu 5. Olaj, Erdős Mór okl. mérnök.

Nyomjelzés! Tervezés! Építés! Allandó erdélyi lerakat!

11419